

FOKY ISTVÁN

BUZDÍTÓ

(A szabadkai tanítóképző megnyitásának
századik évfordulójára)

több év után kézfogások
táncot taposó est laza
nyakkendők izzadt társaság szaga
aztán egy szép napon csak
lelépsz a vonatról esik
kofferod cibálod magad után
s keresed a templomtornyot
elég távol van esik
a hosszú töltés köldökzsinórra
emlékeztet körülötted elszórtan
szőlősök hosszú szerelvény liheg
a hídra mögötted gyorsabban
szeded a levegőt esik
melletted hétfői napot cipelő
kerékpárok gurulnak kócos purdék
lesik a vízgyűrűket a csalitos szakadály
tavánál isten szeme gyűrűzik
benned is valami talán félelem
talán szorongás messze a torony
feszül esik
nem izzadság csupán a borús ég nyála
szalad végig vézna nyakadon
megáll az idő a töltésen neked tovább
kell mozdulnod mozdítani
jössz kócos cigányasszony
mozog veled szemben tokaszalonnát
rágcsál szájszögletén zsír csordul
hátán batyu belül is felpakolt jön
feléd hozza a házi feladatod
a koffer csuklója elroppan nyalábodba
viszed tovább a küldetésed megállsz és
megöntöződ a sürgönykarót
az első házaknál sikoltva felhasad
a terhed bendője agyonra mosott ingek
fakó lábravalók anyád kötötte pulóver
fájós karral tartod őket össze marakodnak
nincs inyükre a menés de neked menned kell

nincs aki rád köszönjön idegen a zsindelemek
alól előkúszó pillantás idegen a
kovácsműhelyből ordító ének fárasztó
a gömbakácok gyökerében való botladozás
hosszú folyosó csend
beülsz a hosszú asztal mellé a trombitás
altiszt üléshez tessékel mindjárt jön az
igazgató csupán az elnökhöz ugrott át pár szóra
gondjaid között motozol minden nedves
dobbanásaid számolod rágyújtasz
Józsefre pislogsz ferdén akasztották a
falra nem ilyennek képzelted füstölögsz
erélyes kézszorítás éppen jókor küldtek
mert hiányzik az erő kényszeredetten mosolyogsz
az igazgató Marchoz hasonlít mély ránc
rajta a megoldás hova tegyen aztán csak
kerül egy szoba csupán a bútorok hiányoznak
ágydeszka szűtől hangos éjjeliszekrény
de kerül az is a börtönnek kinevezett ráncos
ablakúból kotorják elő kukoricahéj a
szalmazsákban a gondos asszony még birset
is rakott a szekrénykére itt ez az illatosító
itt ez a csend
a mennyezetet bámulod rajta Bácska humuszos
tájai az eső erei másznak rajta

remeg a lábad ez most nem mintatanítás
mert a naplóba felelned kell a nyitányról
zajongnak szólsz egyszer kétszer akkor
nyakon vágsz egy szőke gyereket ő a dunai
partról mindig futva jön az iskolába de
ezt csak jóval később tudod meg ó Makarenko
mondod a magadét ők az aranyfogad nézik
a nyolcas padokból pálinka szaga ül az
orrodba kenyér a fészke
ebédre csukahúslevest kapsz Örzse teszi
eléd itt feferónit is esznek ám hozzá te
köhögni kezdesz talán nem tüdőgyulladás
nem nem
miért foghíjas ez a könyv tanító bácsi az
apám mit akarsz az apáddal dohányt csavart beléje
érted itt mellre szívják a tudományt
érdemes volt jönnöd itt a disznóbálak
ideje vegyen a hurkából is emez meg Jutka
ő a legszebb a faluban amott a földistent
szidják rokka pörög készül a hozomány
hagyomány este korán feküdni a kovács
mindig mozgalmas most is üti úgy érzed

megbolondulsz mégsem bolondulsz meg
a román tanító néni lebetegszik neked kell
kigurulnod a gyöngyszemű gyerekekhez
vakaróznak másnapra káposztáshordót
rendelsz dunai vízzel szappanak
gyökérkefét használtok az asszonnal
aki a hasadékos padlózatot tartozik rendbe tenni
két gyerek visít a többi szétfut aztán
hegedűk jajongnak zokog a bél zokog az acélszál
idegeid kifeszültek a fák ágai közé
magyar szót izzadsz szemed teknőjén
idegenek tapasztják a vert falú házakat
a kovács most is kalapál kezet fogsz
vele neked adja a fujtató sziszegését
a vas izzó a markodban a szó émeltyeg a szádban
most érzed hogy a repedt homlokú házak
miért verejtékeznek lakodalom kicsi a szaporulat
emberek ne egykézzenek vétek tartoznak
a vérnek egy kisfiú a halottakra gondol
akkor viheti a keresztet s csörgő
fityingeket kap érte miért nincs több halott
a földistenek szagatják a méheket
patkónyomokba lépnek
az életek teherbe esnek az esték
nádtetőről szó csorog mézédés
tekintetekből csavarod a savót birs
szaga terjeng a gerendás szobában
te vagy a szomj te vagy a kapuállító
te faragsz mintákat az utca porára amely
átcsorog a világ másik felére

halántékodon lüktet a kovács
tenyere viszketsz csukahúslevest
eszél feferónit hozzá
annyiszor megvirrad hogy otthonosan
érzed magad a gyerekek emlékezetében

a földistenek pedig rád olvassák
a napszamosok nehéz perceit magad
vagy csak te mehetsz tovább
újra ültetni fogadott az idő csak
te kellesz tovább
távolodik a feszülő torony szemben
szőke nő jön gyerek ballag mellette
tanító bácsi nem ismer meg igen az
enyém és még kettő van
nagyon eljár az idő Jancsi segítsd
a vasútig a koffert

a hosszú töltés hurkára emlékeztet
 körülotted elszórtan sebes földhalmok
 szerelevény liheg a hídra
gyorsabban szeded a levegőt gyűrűzik
benned is valami talán félelem
talán szorongás varázsvesszővel a
kezekben izzadság folyik végig
vézna nyakadon megáll az idő a töltésen
egy arc messziről Marxhoz hasonlít
el felé haladsz hátad tükrén
házak repedt fala csillámlik jó utat
 buzdítod magad haladsz
maradni haladsz

Újvidék, 1972. március

